

ARVAMUS

Ohtlike ja elektroonikajäätmete kogumisring Türi vallas

Laupäeval, 28. juunil Kabala piirkonnas

Tõrvaaugu parkimisplatsil	09.00 – 09.15
Villevere bussijaama juures	09.40 – 09.50
Ollepa endise meierei juures	10.10 – 10.20
Kahala kaupluse juures	10.40 – 11.00
Sagevere väetiseküüni juures	11.20 – 11.30
Arkma 8-kr. juures	11.50 – 12.00
Meossaare kuulutusetahtvli juures	12.20 – 12.40
Kurla kuivati juures	13.00 – 13.15
Kabalas Pärna 16 taga	13.40 – 14.00

Laupäeval, 28. juunil Oisu piirkonnas.

Mäekülas, aiandi juures	09.00 – 09.20
Väljaotsas, meierei juures	09.40 – 09.50
Rauklas, Gentsi ristis	10.10 – 10.30
Rikassaares, Lotti juures	10.50 – 11.00
Äiamaal, bussipeatuse	11.20 – 11.40
Metsaküla, laudapoolse teotsa juures	12.10 – 12.30
Oisu teeninduspunkti juures	12.50 – 13.00
Retlas, Reinu-Tooma juures	13.20 – 13.40
Saareotsas, Rõksul	14.00 – 14.20
Käreveres jaama juures	14.40 – 15.00
Tännassilmas, autokaupluse peatuses	15.20 – 15.35
Taikes, kultuurimaja ees	16.00 – 16.15

Laupäeval, 5. juulil Türi vallas

Änari korrusmajade juures	09.00 – 09.15
Lokuta elamurajoon maja nr 6 juures	09.30 – 09.40
Kõltsi suvilaterajoon Ojaääre 7 krundi juures	10.00 – 10.10
Kolu raamatukogu maja ees	10.30 – 10.50
Karjaküla korterelamu ees	11.20 – 11.40
Rae bussipeatuse juures	12.00 – 12.20
Põikva - "Karbiküla" ristil	12.40 – 13.00
Laupa - elamu 2 kõrval (keskmine kortermaja)	13.20 – 13.40
Särevere - parkla Õpetajate tn. tiigi juures	14.00 – 14.10
Särevere - Põllu tn. parkla alajaama juures	14.30 – 14.40
Türi-Alliku - Veskisilla parkla	15.00 – 15.10
Türi-Alliku - spordiplatsi kõrval	15.30 – 15.50
Kirna mäe (Sohlumäe) ristmikul	16.10 – 16.20
Kirna kaupluse ees	16.40 – 16.50
Palal kauplusauto peatuskohas	17.10 – 17.30

Koduse jaanilõkke tegemisel tuleb kinni pidada tuleohutusnõuetest

Kodusest jaanilõkkest päästeteenistust eelnevalt teavitama ei pea, kuid tuleohutusnõuetest tuleb lõkke tegemisel kinni pidada igal juhul. Tuleohutusnõuete eesmärk on tagada ohutus. Lõkke asukoht tuleb lõkke suurust arvestades valida selline, et tuli ei leviks edasi hoonetele ega süütaks ümbruskonda. Järgida tuleb ka kohaliku omavalitsuse heakorraeskirja. Kui heakorraeskirjaga on tule tegemine keelatud, siis lõket teha ei tohi.

Tuleohutusnõuded lõkkele:

- tuld ei tohi teha metsas, kergesti süttival pinnasel ega põõsastiku või muu tuld võtva taimestikuga kaetud alal. Väljaspool oma krundi piire tohib lõket teha ainult omaniku poolt eelnevalt ettevalmistatud ja tähistatud lõkkeplatsil.
- lõke peab asuma vähemalt 15 m kaugusel lähimast ehitisest ja 30 m kaugusel metsast. Suurema tule puhul tuleb vahekaugust suurendada, paigutades lõke ehitistest mõistlikule kaugusele
- lõket tohib teha tuulevaikse ilmaga (kuni 1,5 m/s), jälgida tuleb ka tuule suunda. Eriti ohtlik on teha lõke allatuult asuva hoone lähedusse
- käeulatusest tuleb hoida esmasel tulekustutusvahendid, milleks võib olla kaks 6 kg tulekustutit või kaks 10-liitrist ämbrit vett
- lõket ei tohi jätta järelevalveta, kindlasti peab lõkkel pidevalt silma peal hoidma täiskasvanu, lõkke põlemisjääd tuleb hoolikalt kustutada. Pärast lõkke kustutamist tuleb lõkkekohta paari tunni jooksul aeg-ajalt jälgida
- grillahi peavad ehitisest asuma vähemalt 5 m kaugusel, tahkkütusel töötavat grilllahju maja rõdul või terrassil kasutada ei tohi, sest tegemist on hoone osaga ning tagatud ei ole 5 meetri vahemaa nõue
- tahkkütusel grilli tohib väljaspool oma hoovi ülesse seada ainult tähistatud lõkkeplatsidel, kus on lõkke tegemise koht eelnevalt ettevalmistatud

Õnnetuse korral helistada hädaabitefonil 112, tuleohutusala infot saab ööpäevaringselt päästeala infotelefonilt 1524. Avaliku ürituse käigus lõkke süütamine tuleb eelnevalt kooskõlastada päästeasutusega. Infot avalike lõkete tuleohutusnõuete ja kooskõlastamise kohta saab päästeala infotelefonilt 1524 või www.lepk.ee lingi avaliku lõkke tegemine alt.

SIRLE MATT

Lääne-Eesti päästekeskus

Mõelgem suvest, lastest, iseendast

LIILIA MÄND

preventsiooni- ja patrullitalituse vanemkonstaabel
Lääne Politseiprefektuuri korrakaitseosakond

Käes on aasta kõige teguderohkem aeg – ees ootavad suvised suurüritused, pidulikud lõpuaktused, jaanipäev, suvepäevad – soe ja vabadust pakkuv suvi. Kergendatult ja mõnevõrra muretumalt tunnevad end nii lapsed kui lapsevanemad.

Paraku aga ei too suvi meile kõigile kaasa ainult rõõmsameelset ajaveetmist, vaid kahjuks ka muret, kurbust ja isegi leina. Tihti on selle põhjuseks mõtlematu käitumine või vastutustundetu suhtumine.

Kutsun teid selle suve hakul hetkeks kaasa mõtlema teemadel, mis lähemalt või kaugemalt puudutavad tegelikult meid kõiki.

Noorsoopolitseinike töökoormus on kasvanud alaealiste õigusrikkumiste tõttu. Jälgides alaealiste õigusrikkumiste statistikat, täheldame hirmuäratavaid arve. Ainuüksi 2007. aastal panid alaealised meie riigis toime 31 753 süütegu, millest 28 733 kvalifitseeriti kui väärtegu ja 3 020 (isik kindlaks tehtud) kui kuritegu.

Kõige enam sooritavad alaealised varavastaseid kuritegusid ning eksivad Alkoholiseaduse § 71 vastu, st kui fikseeritakse alaealise alkoholitarbimine. Alkoholiseadust rikutakse kõige enam just suvekuudel.

Vesteldes lastega, selgub kurb tõsiasi: alkoholi hankimine on nende jaoks imelihtne. Siinkohal on oluline osa meil – täiskasvanuil. On ju ilmselt, et kui ükski täiskasvanu ei müü, ei osta, ei paku alaealiste alkoholi, ei õnnestuks neil ka kõige parema tahtmise juures seda tarbida. Politsei jõupingutustest ei piisa, et vähendada alaealiste alkoholi tarbimist. Iga lapsega kokku puutuv täiskasvanu saab sellele kaasa aidata.

Mõistetamatu on nende vanemate suhtumine ja käitumine, kes ise ostavad oma lapsele 9. klassi lõpupeole restitüüsi alkoholi, selle kohale toimetavad ja „toredat pidu“ siis noortele soovivad. Samuti on olnud juhtumeid, kus lapsed tarvivad alkoholi klassiekskursioonidel ning hiljem selle kohta seletusi andes räägivad: „... aga õpetajad jõid ka.“

Loomulikult ei jää selline info kontrollimata ja tõendatud väärtegu karistamata. Alkohoolse joogi tarbimise eest võib alaealisele määrata raha-

trahvi kuni 600 krooni ja alkohoolse joogi ostmise eest kuni 1200 krooni. Veelgi suurem on rahatravh alkohoolse joogi ostmise eest alaealisele - maksimaalselt 18 000 krooni.

Oluline on ka märgata alkoholi tarbimisega kaasnevaid reaalseid ohtusid: näiteks lämbumine ja külmumine. Tihti ollakse eksiarvamusel, et külmumisoht varitseb ainult talvel, kuid tegelikult võib ka soojal suvel inimkeha maapinnal eluohutlikult jahtuda ning tagajärjed on sellisel juhul traagilised. Esineb juhtumeid, kus alkoholi tarbinu oma okse sisse lämbub. Noored ei oska või ei julge teha sellistes olukordades õigeid otsuseid. Juhul, kui napsutanud sõber lihtsalt n.ö. „ära kukub“, arvatakse, et las magab natuke, kuid hiljem unustatakse sõber sootuks. On juhtumeid, kus noored sõbra „ärakukkumisest“ ise sedavõrd ehmuvad, et vastutusest pääsemiseks ära jooksevad, jättes kaaslasele abi osutamata või kutsumata.

Sellised ohud võivad varitseda iga alkoholi tarbinu last. Sageli pannakse alkoholi juures toime enamik vägivaldsetest ja avaliku korra rikkumistest. Hiljem kahetsevad noored, et üldse jõid ega oska selgitada, miks nii juhtus või miks nad seda tegid. Täiskasvanuil tuleb noorte käitumisele kindlasti tähelepanu pöörata. Mida hoolivamad ja tähelepanelikumad on laste suhtes vanemad, seda vähem käituvad lapsed probleemset ja seda vähem juhtub nendega õnnetusi.

Pahatihti kuulevad noorsoopolitseinikud lapsevanemaid laste väärkäitumist õigustamas: „Minu laps ei joo ega suitseta.“ - „Kas politseil ei ole midagi muud teha, kui lapsi kiustata? Minge, püüdke parem pätele!“ jne.

Joobes alaealise toimetab politseinik osakonda kas halduskorras asjaolude selgitamiseks, isiku kindlakstegemiseks või väärteomenetluse alustamiseks. Juhtunust teavitatakse lapsevanemat esimesel võimalusel. Reeglina palutakse lapsevanemal politseisse oma lapsele järele tulla ning kerges joobes (kuni 0,75 mg/l kohta väljahingatavas õhus) laps antakse kainele lapsevanemale allkirja vastu üle. Keskmises ja

raskes joobes alaealine toimetatakse Politseiseaduse §15² lg2 p 3 kohaselt raviasutusse.

On juhtumeid, kui suve suurüritustel on lapsed koos vanematega peol, aga kui „väsinud“ vanemad magama on heitnud, jäävad lapsed oma-päi. Alkoholi tarbinud alaealist pole siis kellelegi üle anda. Keeruliseks teeb olukorra see, kui pidustused toimuvad mõnes sellises Eesti piirkonnas, kus puudub ka lastele ja peredele mõeldud turvakodu. Politseinikel tuleb hoida noor oma hoole all kuni vanemate kainenemiseni. Sellistel juhtudel pole ebatavaline, kui noor mitte ainult enda, vaid ka oma vanemate pärast häbi tunneb. Hea meel on nendest lapsevanematest, kes olukorra tõsidust mõistavad ja hiljem ka politseinikele oma kahetsust ja tänu avaldada julgevad.

Soovin lapsevanematele südamele panna, et sattudes eelkirjeldatud olukordadesse, hoidutagu politseinike või teiste ametnike süüdistamisest, vaid küsitagu julgelt abi. Lapse kasvatamine, temast hoolimine ja tema armastamine on eelkõige lapsevanemate ja pere roll. Toetavad spetsialistid saavad aidata vaid koostööaltele. Vahel tekib ülemäära kõrgete ootustega lapsevanemal probleemide ametnikega. Leidub lapsevanemaid, kes küsivad otse sõnu: „Mida teie, konstaabel, olete minu lapse kasvatamise suhtes ette võtnud?“ Neil juhtudel on pettumus varmas tulema ja kohe levitataksegi järeldust: politsei ei tee midagi. Politsei põhitegevuseks jääb õigusrikkumiste avastamine, tõkestamine ja ennetamine ning sotsiaal-, meditsiini- ja haridussüsteemi töötajad on need, kes tegelevad tugiinstitutsioonidena igaüks oma valdkonnas. See tähendab, et laps kasvab kodus, õpib koolis ning vajadusel saab abi arstilt, politseilt, sotsiaal- ja lastekaitsetöötajalt.

Probleemide ilmne misel lapse käitumises tuleks pigem leida põhjused ja analüüsida neid ning julgeda muuta oma suhtumist lapsesse ja käitumist temaga. Kriitilise pilguga tuleks üle vaadata seni kehtinud reeglid ja nõudmised peres, sagedamini tuleks kontrollida noore tegemisi ja tunda huvi lapse sõprade vastu. Näiteks ei tohi lubada last sõbra juurde ööseks, sõbra vanematega eelnevalt läbi rääkimata. Hiljem selgub, et täiskasvanud on kodust ära ja noored kuritarvitavad vanemate usaldust. Rahvataarkuski kinnitab: usalda, aga kontrolli. Lisan vaid, et paras ports põhjendatud kontrolli-

mist tekitab lapses, vaatamata lärmakale protestile, tegelikult ka turvatunnet. Lihtsam on lapsel taluda vanema „pin-nimist“ tema tegemiste kohta, kui seda, et lapse koju saabudes ei vaadata kella ega pärita, kus ta käis ja kuidas tal läks.

Väga vajalik on kasutada lapsevanemaks olemise tarkust, kavalust ja julgust olla „halb“ ema või isa, kui laps on nõutud reeglid rikkunud. Lapse kasvatamine on pikk ja keeruline protsess, kuid kasvame ju ise oma lapsega koos headeks lapsevanemateks ning iga probleemi lahendamise saame kogemuse võrra rikkamaks.

Lisaks eeltoodud muret tekitavatele probleemidele on oluline igapäevases elus mees pidada meie endi eeskujumõju. Iga kord, kui märkan teed ületavat ratturit, kes ei ole moolanud jalgrattalt maha astuda, mõtlen, mitu väikest liiklejat seda näevad ja mitmel korral 112st lapsest (1-15 a), kes on ise liiklusõnnetuse põhjustajaks olnud (2007. a), on võtnud malli säärasest väärkäitumisest. Kui vaatamata lapsevanemaid, kes oma pisikesed lapsed lihtsalt autosalongi vupsata lasevad, kasutamata turvavööd või turvaistet, mõtlen sellele, miks ei või suhtuda turvavöö kinnipannemise samuti, kui autoukse sulgemisse enne sõidu alustamist. Ei sõida ju keegi meist lahtiste ustega, miks siis valmistab ikka veel paljudele tüli söitmine nõuetekohaselt kinnitatud turvavööga.

Võib-olla peitubki nendes pealtnäha pisiasjades vastus sellele, miks lapsed ei taha käituda reeglite järgi? Miks on paljudel lastel keeruline täita ühiskonnas kehtivaid norme? Miks ikka ja jälle satuvad lapsed õnnetustesse ja valmitavad muret nii endile, lapsevanematele kui ka kõigile teistele? Võib-olla saavad laste probleemid alguse just meist – täiskasvanuist? Noored jälgivad, kuidas suhtume nende probleemidesse, kuidas käitume oma igapäevaste tegemiste juures, ja teevad omad järeldused. Meie vastutustundest lapsevanemana, sugulasena, naabrina, õpetajana, spetsialistina või lihtsalt kodanikuna saab kõik alguse. Usun, et niimoodi mõeldes mõjutame pisutki oma suhtumist ja käitumist eeskujulikumaks – meist nooremate ja väiksemate nimel. Ehk õpivad siis nemandki juba maast madalast käituma heade kommetega ja kehtivate normide kohaselt, olenemata aastajast.

Lõpetuseks, armsad lugejad, pöördun Teie poole palvega:

Hoidke ja valvake meie lapsi – ka sel suvel!